

maleren
**Laurits Andersen
Ring**

ERIC MAURICE FONSENIUS

FORORD

Denne serie af små informative bøger skulle gerne udstyre læseren med en basisviden om nogle af Danmarks mest berømte kunstmalere. Hvis bøgerne derudover også er med til at inspirere til mere, som f. eks. at gå på museer og kunstudstillinger for at se de originale malerier eller besøge kunstauktioner og gallerier, så har de levet op til deres hensigt.

Hver bog kommer med en kort biografi og en oversigt over kunstnerens værker med angivelse af titel og om muligt produktionsår, størrelse og ejerforhold. Hvordan de forskellige malerier skal fortolkes er derimod overladt til læseren selv.

Jeg har efter bedste evne forsøgt at præsentere malerierne i kronologisk orden, men ikke alle malere har desværre været lige nøjagtige med at datere deres værker. Forbehold tages mod eventuelle forfalskninger, som kan have sneget sig med i bogen. Vær også opmærksom på, at de fleste af de viste malerier er beskåret, således de passer til bogformatet.

Laurits Andersen Ring

Laurits Andersen (Ring) blev født i den lille landsby Ring ca. 10 km. sydøst for Næstved den 15. august 1854. Forældrene var husmand, tømrer og hjulmager Anders Olsen (1816-1883) og hustru Johanne Andersdatter (1814-1895). Parret blev gift den 2. juni 1847 i Hammer Kirke. Johanne var på det tidspunkt højgravid og nedkom to måneder efter den 2. august med en søn, der blev døbt Ole. Barnet viste sig desværre ikke at være livsdueligt, og drengen døde små 3 måneder efter den 27. oktober. Den 6. januar 1850 fik parret endnu en søn, der blev døbt Ole Peder og endelig som nævnt sønnen Laurits i 1854. Hjemmet var meget fattigt og dertil kom at faderen allerede i en ung alder led af astma og åndenød, hvilket gjorde at både Ole Peder og Laurits måtte hjælpe til i såvel værksted som på den tilhørende jordlod. Af folketællingen 1860 fremgik det at husstanden også bestod af Anders Larsen, der var Anders Olsens svigerfar og på dette tidspunkt 84 år gammel.

Laurits Andersen Rings maleri af barndomshjemmet i landsbyen Ring malet i 1880.

Laurits blev konfirmeret i Hammer Kirke den 27. sep. 1868 med karakteren "meget godt". Kort tid efter konfirmationen, og nu 14 år gammel, kom han i lære hos en lille malermester i Præstø og

tog sit svendebrev der i 1872. Laurits' far havde selv måttet betale 40 rigsdaler (ca. 80 kr. i datidens penge) til malermesteren for at tage ham som lærling. Laurits beskriver selv tiden hos malermesteren som den rene udnyttelse. Ofte havde han måttet stå op ved 4-tiden om morgenen, og tit var arbejdsdagen først slut ved 9-tiden om aftenen. Dertil kom at kosten var rent ud sagt elendig. Det eneste lyspunkt under læretiden i Præstø var, da han var med til at restaurere Nysø gods. Her kom billedhuggeren Bertel Thorvaldsen og maleren P. C. Skovgård m fl. og Laurits fik lejlighed til at komme tæt på kunsteliten i

Danmark. Når han kunne se sit snit til det observerede han Skovgaard under hans arbejde, og så hvor let hans pensel gled hen over lærredet og hans store drøm var, at han en skønne dag kunne erhverve de samme færdigheder.

Efter at have udstået sin 3-årige læretid gik det i 1872 mod København, hvor han begyndte som elev på teknisk skole. Pengene var små og Lauritz måtte arbejde som malersvend under hele sin studietid i København. Det lykkedes ham at blive optaget på Kunstakademiets forberedelsesklasse i jan. 1875, og han studerede her under professor Frederik Nikolai Vermehren 6 semestre uden, efter hans eget udsagn, at få ret meget ud af undervisningen, og han forlod derfor akademiet igen i slutningen af 1877. Han vendte dog tilbage til undervisningen på akademiet igen ganske kort fra okt. 1884 til jan. 1885. I 1886 deltog han endvidere i et kort undervisningsforløb på Kunstnernes Frie Studieskoler med skagensmaleren Peder Severin Krøyer som lærer.

Hans Andersen Brendekildes portræt af Laurids Andersen Ring.

På akademiet havde han udelukkende arbejdet med perspektivtegning, pensel og oliefarve havde slet ikke været en del af undervisningen, og for at forfølge sine mål om at blive kunstmaler måtte han øve sig samtidig med at han måtte arbejde det meste af tiden for at klare sig økonomisk. På akademiet var han blevet gode venner med en anden elev ved navn Hans Andersen (Brendekilde), der kom fra

samme fattige kår som han selv. Hans Andersen havde et kvistværelse i Vingårdsstræde og her flyttede Laurits ind, således de kunne deles om huslejen. Selv om pladsen var trang, så blev værelset også brugt som atelier for dem begge og de hjalp hinanden på alle måder de kunne bl. a ved at den ene stod model mens den anden malede. Modsat Laurits så var fynboen Hans Andersen heldig at have flere mæcener, som hjalp ham økonomisk igennem den svære studietid i København, og Hans lod gerne lidt af denne støtte falde af på Laurits. Således blev Laurits flere gange inviteret med til Rågelund, hvor den kunstinteresserede venstremand gårdejer Lars Ebbesen var en af Hans' støtter, og hvor han kunne opholde sig med gratis kost og logi i længere perioder.

1882 blev et banebrydende år for Laurits, da han debuterede på Charlottenborgs forårsudstilling med billedet "Julebesøg". Se side 1. Det er hans far Anders Olsen og mor Johanne Andersen, der har stået model til de afbildede personer på maleriet og moderen endda i dobbelt forstand, eftersom hun også er afbildet som den besøgende kone. Laurits fortæller selv, at det var småt med penge til farver, og han måtte blande sand i farverne for at få nok til at male gulvet. Han var dog stadigvæk mere malersvend end han var kunstmaler, og på et tidspunkt havde han næsten opgivet at blive kunstner på fuldtid og overvejede kraftigt at udvandre til Amerika, som så mange andre gjorde på det tidspunkt. Det blev dog heldigvis aldrig til noget!

Et stort problem for de to samboende malere var, at folk somme tider havde besvær med at skelne dem fra hinanden, så de besluttede sig til at føje deres fødebyer til navnet og således blev Hans til Andersen Brendekilde og Laurits til Andersen Ring. I foråret 1883 flyttede Laurits tilbage til barndomshjemmet i Ring, da hans far var blevet alvorlig syg. På trods af det store arbejde med at passe værkstedet og husmandsstedets tilhørende jord, fik han trods alt også lidt tid til at virke som kunstmaler og blandt

andet "Banevogteren" er malet under opholdet i barndomshjemmet. I juni 1883 døde faderen og barndomshjemmet blev solgt samtidig med at moderen flyttede ud på broderen Ole Peters gård i Tuehusene ved Fakse og Laurits flyttede tilbage til København. Kun 3 år efter faderens død mistede Laurits også sin bror Ole Peter i en alder af kun 36 år.

Økonomien var stadigvæk dårlig og Laurits var ofte fyldt med mismod og tungsind. Få brød sig om hans værker, og mange kaldte ham sågar "hæslighedens apostel" fordi han malede fattigdommens grimme ansigt. Ofte gik han sulten i seng mange gange uden at vide, hvordan han skulle få noget at spise den næste dag. Tanken om at gøre en ende på denne elendige tilværelse strejfede ham, men så havde livet jo også sine gode dage, når han var i selskab med sine venner og kammerater. På et tidspunkt kom Laurits i kontakt med Alexander Wilde, der senere blev amtsforvalter. Alexander og hans kone Johanne tog Laurits under deres vinger og hjalp ham så meget de formåede. De havde et dejligt hjem på Helenevej i nærheden af Landbohøjskolens Have, og her blev Laurits en hyppig og kærkommen gæst. Han brugte ved flere lejligheder fru Wilde som model og forelskede sig i hende. Forelskelsen blev dog ikke gengældt, og det berørte Laurits meget dybt.

I 1889 fik han et rejselegat fra Kunstakademiet på 500 kr. og de blev brugt til en rejse med bæg på Verdensudstillingen i Paris. Turen gik over Hamborg og med flere ophold i Holland og Belgien. Laurits var ikke sprogkyndig og uvant med at rejse, så han blev ledsaget af sin gamle malerkammerat fra akademiet Karl Madsen på turen. Laurits havde stor glæde af at bølge de mange museer og se de mange smukke malerier, men tit blev han træt og søgte ud i den friske natur. Således fik han sig en længere lur på museet i Rotterdam. I Paris var Louvre en stor oplevelse for Laurits og en stor inspiration til mange af hans senere værker. Indtrykkene var dog lidt for

overvældende, og der gik ikke længe, før Laurits længtes hjem til det miljø, han kendte.

I starten af halvfemserne var Ring heldig at få afsat flere af sine værker til gode priser og indtægten herfra sammen med et stipendium på 1.000 kr. blev brugt til at finansiere et længere ophold i Italien i årene 1893 - 95. Under opholdet i Italien boede han en måneds tid hos vennen Vilhelm Hammershøj og dennes hustru Ida i Siena og nød i øvrigt livet både som turist og under arbejdet med kunsten.

I 1890erne kommer Laurits gennem vennen Thorvald Bindsbøll i kontakt med keramikeren Herman A. Kähler i Næstved. Ideen var at Laurits skulle arbejde for Kähler og dekorere en serie vaser i produktionen. Det blev til et nært venskab med Kähler-familien og han malede flere motiver fra værkstedet samtidig med at datteren Sigrid stod model for ham under arbejdet med det store maleri "Forår". Han forelskede sig hovedkulds i Sigrid og den 25. juli 1896 blev han og Sigrid gift i Næstved Kirke. Sigrid blev født den 12. maj 1874 og var altså ved brylluppet 22 år gammel, mens Laurits var tæt på 42.

Ægteskabet ændrede med et snuptag Laurits' livssyn og kunst. Et liv fyldt med selvmordstanker blev pludselig til et liv med håb for fremtiden og hans produktion, hvor gråtonerne med fattigdom, elendighed og død før var de fremtrædende, blev nu erstattet af lysere og mere livlige farver. To gode eksempler er malerierne der pryder bogens for- og bagside.

Efter brylluppet flyttede det nygifte par ind i et lejet hus i Karrebæksminde, men huset var lille og pladsen trang så allerede i 1898 blev det skiftet ud med et større i Vinderød ved Frederiksværk. Her nedkom Sigrid den 5. januar 1899 med deres første barn, en datter der blev døbt Ghita Johanne. Året efter den 9. oktober 1900 kom sønnen Anders til verden og familien flyttede derefter i 1902 til Baldersbrønde ved Hedehusene i en nedlagt landsbyskole, som blev stillet til rådighed af svigerfaderen Herman Kähler.

Ring stod selv for ombygning og indretning af huset, således familien fik den ideelle bolig og han et atelier, hvor han rigtig kunne boltre sig. Her blev parrets 3. die barn sønnen Ole født den 6. august 1902. Ole skulle senere vise sig at have arvet faderens kunstneriske evner og blev som sin far en anerkendt kunstmaler.

I hele 12 år blev familien boende i Baldersbrønde. Ring fandt masser af motiver i omegnen og følte sig godt tilpas på det nye sted, Sigrid derimod befandt sig ikke særlig godt i de nye omgivelser, hun savnede det bakkede sydsjællandske landskab. I 1911 købte Ring en gammel bus og lod den ombygge som husvogn. Denne blev derefter familiens ferieresidens enten på den lille ø Enø ved Karrebæsminde eller ved Vedbæk Strand.

I 1912 erhvervede Ring en grund i landsbyen Sankt Jørgensbjerg i udkanten af Roskilde og arkitekten Andreas Clemmensen blev sat til at tegne et hus, der dækkede familiens behov. Huset stod færdigt til indflytning i foråret 1914 og her blev Ring boende resten af sit liv. På et tidspunkt blev et mindre hus til salg i grundens forlængelse ned mod Brøndgade, og dette erhvervede Ring ligeledes og fik her indrettet et atelier, hvor han kunne få fred og ro til sit kunstneriske arbejde. Huset er i dag indrettet som besøgscenter og drives af foreningen "Rings Venner". Huset er åbent lørdage samt søn- & helligdage i sommerhalvåret. Før evt. besøg bør du checke foreningens hjemmeside www.ringsvenner.dk.

Besøgscenteret på Brøndgade 1 i Roskilde.

De første år i Sankt Jørgensbjerg blev en lykkelig tid. Ring var nu en anerkendt kunstmaler i både ind- og udland, og han blev et højt skattet medlem i mange foreninger og sammenslutninger, bl. a. også i Kunstakademiet, noget han i sin pure ungdom nok havde forsvoret aldrig ville ske. Lykken varer sjældent evigt og allerede i 1919 blot 5 år efter de var flyttet til Sankt Jørgensbjerg, blev Sigrid diagnosticeret med en svær tuberkulose og hun døde den 9. maj 1923 kun 45 år gammel, Ring var på dette tidspunkt 68. Efter hendes død mistede Ring fuldstændig livsglæden og han overvejede kraftigt at sælge huset. En af Sigrids søstre trådte dog hjælpende til og flyttede ind i huset og overtog husholdningen, så Ring kunne blive boende. Der gik over et år efter Sigrids død, før Ring igen begyndte at male og så småt genoptog arbejdet i de forskellige bestyrelser, han havde været aktiv i.

Helbredet begyndte så småt at skrante, og kort efter sin 79-års fødselsdag blev han sengeliggende og døde mindre end en måned efter den 9. september 1933. Ring blev begravet på Sankt Ibs Kirkegård ikke langt fra hjemmet i

Sankt Jørgensbjerg. Både Laurits og hans kone Sigrid var ateister, og deres urner blev efter deres ønske nedsat på gravstedet uden nogen forudgående kirkelig ceremoni. Graven har hans 3 børn ladet udsmykke med en stor stenplade, hvor konturerne af Rings høstmand fra maleriet "I høst" er indridset.

Sigrid og Laurits Andersen Ring fotograferet udenfor deres hjem, det røde hus på Uglebjerg i Sankt Jørgensbjerg.

